

Silva Fennican tie kansainväliseksi tiedelehdeksi

Silva Fennica muutettiin englanninkieliseksi vuoden 1994 julkaisu-uudistuksessa. Tuolloin alettiin myös painottaa pätevän tieteellisen tarkastuksen merkitystä julkaistavan tutkimuksen laadun parantamiseksi. Suomen Metsätieteellisen Seuran ja Metsäntutkimuslaitoksen julkaisuyhteistyön aloittamiseen ja Silva Fennican suuntaamiseen kansainväliseksi julkaisuksi vaikutti voimakkaasti senaikainen Suomen Akatemian kansainvälisiä julkaisusarjoja tukeva rahoituspolitiikka. Myös Metsäntutkimuslaitoksen johdon näkemys vahvistaa ja kansainvälistää Suomessa toimivaa metsätieteellistä julkaisemista oli avainasemassa julkaisuyhteistyön aloittamiseksi ja resurssien luomiseksi. Metsätieteellisen Seuran julkaisuvaihdon yhteydet tarjosivat hyvän pohjan Silva Fennican leviämislle kansainväliselle tiedeyhteisölle.

Silva Fennica oli 1990-luvun alussa kotimainen julkaisu, jossa julkaistiin suomenkielisten artikkeleiden lisäksi artikkeleita myös englanniksi. Sarjassa käytettiin jo tuolloin käsikirjoitusten vertaisarviointia kotimaisten tutkijoiden avulla. Aloin kuitenkin käyttää ulkomaisia asiantuntijoita englanninkielisten käsikirjoitusten tarkastuksessa alettuaani toimia Suomen Metsätieteellisen Seuran sihteerinä. Silloin tehtäviini kuului myös seuran julkaisusarjan Silva Fennican päätoimittajuus. Tutkimustyössäni olin tutustunut ulkomaisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkijoihin, joiden avulla pystyin aloittamaan asiantuntijaverkoston kokoamisen.

Silva Fennica on nykyisin ainoa merkittävä Euroopassa julkaistava tieteellisen seuran tai tutkimuslaitoksen kustantama metsätieteellinen sarja. Muut Euroopassa julkaistavat, metsätieteelliset sarjat ovat siirtyneet kaupallisten kustantamoiden kustannettaviksi. Metsätieteellisten yleissarjojen joukossa Silva Fennican kanssa vertaisarjoja ovat *Forest Science* (julkaisija Society of American Foresters), *Canadian Journal of Forest Research* (National Research Council of Canada), *Scandinavian*

Journal of Forest Research (Taylor & Francis ja The Nordic Forest Research Cooperation Committee) ja *Annals of Forest Science* (EDP-Sciences yhteistyössä Ranskan maataloustutkimuslaitoksen, INRAn, kanssa). Springer Verlag on aloittanut äskettäin uuden sarjan julkaisemisen nimellä *European Journal of Forest Research*. Tämä sarja on uudistettu aiemmasta sakankielisestä Forstwissenschaftliches Centralblatt -sarjasta.

Silva Fennica on kymmenen vuoden aikana vakiinnuttanut asemansa kansainvälisenä tieteellisenä sarjana, ja se sijoittuu nyt metsätieteellisistä yleissarjoista arvostetuimpien joukkoon. Yhdysvalloissa toimivan Institute for Scientific Informationin julkaisemassa ISI Journal Citation Reportsissa vuodelta 2004 on kaikkiaan 34 metsätieteisiin luokiteltua sarjaa, joista yksitoista kattaa laajasti metsätieteet. Muut sarjat ovat suppeampien tieteenalojen lehtiä. Näiden laajasti metsätieteitä kattavien sarjojen joukossa Silva Fennican vuoden 2004 viittausindeksi sijoittui ensimmäiseksi. Jos vertailuun otetaan mukaan myös suppeampien tieteenalojen sarjat, Silva Fennican viittausindeksi oli kuudennella sijalla. On huomattava, että metsätieteellisten sarjojen viittausindeksit esim. biologian aloihin verrattuna ovat matalampia, mutta viittausten vanhenemisaika metsätieteissä on pitkä. Eri tieteenalojen viittausindeksit eivät kuitenkaan ole keskenään vertauskelpoisia, joten eri tieteenalojen laatua ei voi vertailla niiden perusteella. Viittausindeksi on yksi tapa seurata tieteellisessä sarjassa julkaistujen tutkimusten käyttöä muun tutkimuksen lähdeaineistona. Viittausindeksi ei varsinaisesti kuvaa yksittäisen artikkelin tasoa vaan sen käyttöä muussa tutkimuksessa.

Silva Fennican toimituksessa on käytetty uutta tietotekniikkaa kaikissa toimituksen toimintojen vaiheissa heti, kun tekniikka on tarjonnut toimintojen hoitamisen ja sujuvuuden kannalta etua. Silva Fennica oli tieteellisistä sarjoista edelläkävijä sähköisessä julkaisemisessa. Sähköinen julkaisutoiminta aloitettiin jo vuonna 1994. Kaikki artikkelit olivat verkosta saatavilla vuodesta 1998 alkaen. Sähköisten julkaisujen käyttö on lisääntynyt nopeasti, ja julkaisujen verkkolukukerrat ovat kaksinkertaistuneet useana perättäisenä vuotena. Artikkeleiden saatavuus internetin välityksellä tutkijan tietokoneelle on ollut merkittävä etu sarjan leviämisen ja käytön kannalta.

Silva Fennicalla on nykyisin varsin laaja asiantuntijaverkosto ja hyvä käsikirjoitusten tarjonta. Ne ovat edellytyksiä sarjan toiminnalle ja kehittämiselle. Myös käsikirjoitusten arvioinnin pätevyys ja tarkastusprosessin sujuvuus ovat elintärkeitä. Tutkijan työhön perinteisesti kuulunut käsikirjoitusten arviointimenettelyn jatkuminen on tärkeää tieteellisen kritiikin toimivuudelle ja tutkimuksen laadun ylläpitämiselle. Vastavaroisesti menettely tarjoaa tarkastajalle mahdollisuuden lukea uusinta tietoa jo ennen julkaisemista.

Tieteellinen julkaiseminen keskittyy suurille kustantajille, jotka etsivät aktiivisesti sarjoja lehtivalikoimiinsa. Ne pystyvät myös tuottamaan esimerkiksi web-pohjaisia kirjoittaja- ja tiedonhakupalveluita. Myös Silva Fennican tulevaisuuteen vaikuttaa osaltaan se, kuinka hyvin sarja pystyy tarjoamaan asiakkaiden tarvitsemia palveluita.

Tieteellisen julkaisemisen tarkoituksena on saattaa uudet tutkimustulokset tieteelliseen keskusteluun ja käyttöön. Tieteellisen julkaisemisen avaintekijä on julkaistavan tutkimuksen laatu. Julkaistua tutkimusta käytetään lähdeaineistona, jos tutkimus on ajankohtaista, pätevää ja tulokset merkittäviä. Kansainvälisen korkeatasoisen metsätieteellisen sarjan julkaiseminen Suomessa lisää myös suomalaisen metsäntutkimuksen tunnettavuutta ja vaikuttavuutta sekä ylläpitää kuvaa Suomesta merkittävänä metsäntutkimusmaana.

Eeva Korpilahti